

Nro. 11. és 12.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Junius 22-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

Kegyelmessen uralkodó Fels. Fejedelmünk, Prágában való mútatása után, e' folyó Junius 4-ik napján onnan el utazott, és a' Csász. familiá uradalmain keresztül Mariazellbe ment, a' hol tett fogadása szerint a' maga buzgóságát el végezvén, ezen hólnap 15-ikén, este, szerentséssen és kívántegességben Badenbe jutott, a' hol egy ideig, az oda való egésséges fördövel élni szándékozik. De hogy példás kegyességének mindenütt nyilván való próbáit adhassa, és az Úr napján tartatni szokott bútsú járason jelen lehessen, onnan tegnapp reggel ide bé jött, és az Eő Felséget szivszakadva látni kívánó hiv alattavalóinak közepette Teremtőjének tartozó buzgóságát igen kegyessen

végbe vitte az itt lévő tanítók, a' városi tanács-
tól, Generallie. István, és a' Castellana'szki helybirta-
ságtól kivételre. Az itt országban lévő lét-
gyalog Magyar, és magyar nemzetű, és for-
ma ruhás pötyös katonák parólása állott, és
hogy semmi meg ne háborítsa a' katonák állatvá-
gót, szorgalmatosra v. postolá.

Magyar Ország.

A' Pesti Kir. Univerzitéstől megérkezett Ok-
ja, és a' Pastoralis Theologiae Professorus Tit.
Nagy Gábor Úr meg halálában, a' tanítókra
azon tanító szék meherczében, annál elveté-
sére a' Fels. Kir. Magyar. Helytartó Tanács, a' re-
vő *Augustusok 23ik* napján a' Országos rendlet.
— Arra való nézve, a' fők. azon tanító szék re-
magokat alkalmasoknak és szegényeknek lenni
érik és itülik, a' meg határozott magoz, azon Kir.
Universitas Tanátsához illemben iton és módon
recurráljanak.

A' Posonyi Aug. Confessio'n lévő Gymnasium-
nak, a' mostani Tanítókon kívül még egy új Ta-
nitóra lévén szüksége, azon Gyülekezet Flej-
róinak köz meg egyezésekből, az új Professor
fizetésének ki szerzésére Collecta rendeltetett, és
azon köz hasznú végre 4000 forint gyűjtetett est-
ve, melly summa köze a' Sz. György Sz. Kir.
városnak volt érdemes bírása Tit. *Szeleczky Péter*
Úr 500 forintot ajánlott és adott. Ez a' jó hazafi-
és Kerestény azon Evang. Gymnasiumban lévő
négy elsőbb Professorok fizetésének meg öregbi-
tése végett 4000, a' nagyobb Convictushan lévő
tanuló ifjaknak tartásokra 2000, a' szegényebb
sorsú beteg deákoknak orvosoltatásokra szüksé-

ges orvosságnak meg szerzésére 500 forintokat küldött a' Convent kezébe. -- Kívánjuk, hogy többen is találhassanak illy jó szívű és magok javaikkal a' köz végre jó safárcodó hazafiak. Ez az a' valóságos emlékeztető özlop, mely által halhatatlanságot szerézhetnek magoknak a' jövő-dő maradékoknál.

Hogy a' homokos vidékeket, mellyek nagy számmal találhatnának magyar hazánkban, mivelhetőkké s gyümölds termökké lehessen tenni, annak nyilvánvaló példáját adta Tek. Tótna Várme-gyében a' Földvari uraságnak Felvigyázója *Re-hák János Úr* 1802-ik esztendőben, a' ki egy illy 300 hód nagyságú homokos földbe erdőt ültetvén, azt hasznavehetővé tette, úgy annyira, hogy az nemcsak a' fatermésre, hanem egyszersmind a' marhák legelésére is alkalmas lonn.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi bizonyos tudósítások szerént, *Napoleon* Frantzia Császár, igen kedves feleségével *Mária Ludovika* Császárnéval együtt, e' folyó Junius első napján, estéli 9. órákor mentek vissza leg kívánatosabb egészségben, Belgiomi utazá-sokból a' St. Cloudi múlató kastélyba.

Annak a' sok kárnak néminémüképpen leen-dő kipótolására, mellyet a' múlt esztendőben Wlissinga városának okoztak a' Brittusok, két milliom livert rendelt *Napoleon* Császár, melly-ből maga azon város kaszszája 600000-ret, a' Rénusi és Skaldisi osztályok 600000-et, a' kótya-vetyén el adatott Anglus portékakból bé vett kasz-sza 300000-ret fognak fizetni. Ez a' summa pénz következendő módon osztatik fel: a' templom

felépítésére 50000 liver; a' Mastratus épületjére 200000; az íspályákra 100000; a' megkár-rosztatott lakókra egy millió és 600000; a' vízi tsatornáknak, a' doclának, (az az, aminek a' helynek, melyben a' megkárrosztatott lakók béveznek, és a' mellékel a' sz. le. b. t. ábráján, szarazen látnak) megkárrosztatott hajótrommát megépíteni, és a' toman szarazennak megépítésére két millió 100000 livert volna.

Brugnoton, aminek a' kápolnáinak megújítására, melyben *Carolus János*, a' valamező Károly Burgundiai Hertzeg, és az o' Házsa *Mária I. Maximilián Császárnak* elobb felesége halva fekszenek, 10000 frankot rendelt *Angelen Császár*, akkor, midőn azon városban méltatott volna. Midőn Antwerpenben, a' Skálákcsaryze mellett lévő Bats nevű erővért Május 13-ik nappán, szokása szerint meg vizsgálni akarta, és az azt körül vevő sántzon a' lovát szerentséssen által szoktette volna a' Császár, a' vele lovaglott Fr. Generálisok is követni akarták, de szerentsétlenül, mivel Generál *Bertrand* lovával együtt a' sántzba esett, hasonlóképpen a' Császár fő lovasz mestere *Gen. Nansouty* is, meg nem tarthatván sebes futásban vólt paripáját, de meg nem sértetett. Az elsőbb egy kis sebet is kapott, de nem veszedelmezt.

E' folyó Junius 2-ik nappán, mingyárt titkos tanátsot tartott Napoleon Császár a' maga miniszterjeivel, a' következő napon a' Párisban fekvő katonaságot megmustrálta. Ugyan azon nap a' Párisi Policia ministert az Otrantei Hertzeget (*Fouchet*) Róma városának, és a' 3-ik katona osztály sereg departementumának Generál Gubernátorává tette, 's helyette, a' Rovigoi Hertzeget

Savary Generált nevezte ki Párisi generális Policia Ministernek. — Pünköszt első napján nagy paradét tartott, mellynek végződése után a' Tuileriesi Cs. palotában, a' Párisban lévő külső Fejedelmi udvaroknak követ ministerjeiket magához audientziára bocsátotta. — Az ott volt Persiai követ maga számos udvari tisztjeivel és tselédivel együtt Párisból el utazott, kinek Frantzia határokig való el kísérésére *Jaubert Amédée* instantziákat által vevő udvari mester (*maitre des requêtes*) rendeltetett ki.

Spanyol Országból olly hir ment e' folyó Junius első napján Párisba, hogy az Eszlingeni Herceg Marsal *Masséna*, a' Portugallia ellen rendelt Fr. Armádiának fő vezérje Vittoriából Valladolidba ment, és a' mint beszéllek, *Salamankába*, Leon Országnak fő és népes városába fogja a' maga fő hadi szállását által tenni, a' honnan rövid idő múlva igen fontos tudósítások fognak jönni, mivel Lord *Wellington* az Anglus hadi seregeknek fő vezérje, a' helyett, hogy Oportóba és Liszbonába vontat volna magát vissza, el tökéltette magában, hogy a' Portugalliai határokon táborozó Fr. armádiát megtámadja.

A' Frantzia Revolutionnak elsőbb esztendeiben annyira elfajultak a' Jakobinusok, hogy sem az Anyaszentegyház rendelkezéseinek nem engedelmeskedtek, sem gyermekjeiket meg nem kereszteltették, sem a' templomokon lévő keresztet meg nem szenvedték, hanem azok helyett szabadság sipkáit függesztettek azokra. Most már minden azok kegyetlen időre emlékeztető jelek lassan lassan el enyésznek, és az előbbieket vétetnek elő. — A' közelebb múlt Juniusnak vé-

ge felé, Páris városának egyik templomában egy 12 esztendősen leányka kereszteltetett meg, a ki azon boldogtalan Revoltziónak ideje alatt született.

A Párisi Muscumban, az az, természeti ritkaságok tárában, egy 25 láb nyom hosszúságú hal vitetett bé nem régebben, melyet Dreyer mellett fogtak ki a halászok, mely 1000 fontot nyomott, és a mellyből 655 font halzsírt vettek ki. Felmentzett hasáiban két tonna apró halta laltatott (Egy tonna, libra náutica, 2000 font ra megyen). Erdva lévő dolog a természeti históriából, hogy a halak oly igen voltak szaporodni, hogy ha a nagy halak magokat kisany halakkal nem teplálnák, kevés idő alatt a tengerben nem telnének ki.

Spanyol Ország.

A Párisi Monitörnek 31-ik Májusi darabjában következő Spanyol Országi hadi tudósítások találhatók: „Generál *Sebastiani* a 4-ik Francia ármádiának fő vezére, a Murcia tartományba való bényomulásra, és az ellenséges seregeknek onnan leendő ki hájtásokra, a kik a Jacni, Granadai, és Manchai szomszéd tartományoknak határait háborgatni meg nem szüntek, parantsolatot vett. O az a végre ki rendelt truppjait Guadixba, Granadának népes városába öszve gyűjtven, hadi foszállását Május 22-ikén Lorcabá tette által, és előjáró serege azon hólnap 23-ikán Murciába bényomúlt. — Az ellenség 16, vagy 17 ezer emberből állott, és a lévén a feltétele, hogy hadi seregeinket megtámadja Cularig előbbre nyomúlt; de észre vévén, hogy a

mieink őket megelőzték, nyakra fordítva vissza fordultak. — Az ellenségnek hátuljáró seregét Velezben, El Rubiban és Totanában utól érvén, néhány embereit le aprították, vagy fogságra ejtették, és mivel semmi ütközethez erőszakra nem mérszellt, tíz 60 ágyúval rakott redutját, melyeket Murcia városa körül épített, el hagyták, és Alicante felé futottak, miután 4000 embert Murciaak Carthagena nevezetű városába küldöttek volna, melyet hajdan a Carthagói hadi seregeknek igen nagy és híres vezérének *Hannibál* építette vala. Azon város kikötőhelyéig, ezen 4000 emberből álló ellenséges seregnek néhány osztálya szüntelen üzentek, és széllyel szórtattak, azok a fegyveres parasztok, a kik a Mancha környékéből valók voltak, és köztök szolgáltak, honnyaikba vissza mentek. Ezen hadi történetben 120 ágyút, és egy milliom puskapor töltést rontatott őszve Generál *Sebastiani*, és hogy a Gatai és Sagra-Sierrai fog hegyek közt le ne tel. pedhessen az ellenség, Basaban egy Fr. corpust állított ki vigyázatra, 's annál fogva a közép tengernek a Gibraltári szoros tengerig kinyúló részét őrizet alá rekesztette.

A Párisi Monitörnek azon darabjában foglaltatik az a hadi tudósítás is, melyet Gróf *Souchet* Fr. Generál, Lerida városának és erősségének megvételeéről a Neuschateli Herczegnek küldött. Ezen tudósítás szerint, a Spanyol Generál *Odonell* vezérlése alatt lévő insurgens seregnek, a múlt Aprilis 23-ik napján történt megveretése után, mingyárt keményebben ostromoltatta azon várost es erősséget. Az Aprilis 29-ik napját követett éjjel a sántzok fel nyittattak, és Má-

jus 7-ikén, öt batteriából az az az. elkezdődött. Mivel az esővíz a' vártólát lá töltötte, azokat újabbán kellett kezten. — Más napjára hét batteriák, (az az, olly magas földhányások, a' melyekbe úgyok vetettek, a' az a' ből lövetik vagy az ostromló ellenség, vagy valamelly erősség vagy vár) elkészítvén még, azon nap reggeli 9 órakor a' tüzelés elkezdett, és egész estvéig tartott, mely által egy bombázta golyóhis tartó magazinum a' levegőbe vetettett, és a' közfalakon, két helyen nagy nyílás uttett. Éjjeli 10 órakor három bombát lőmadatt meg az ostromló erő, és fél óra alatt el is lőta. — A' következett napon, újvaunt, Másnap 13-ikán ismét elkezdődött a' város ostromlottsása, és mivel az az előtt való napon uttett nyílások most mind szélesebbekké, mind a' bé mere, telre alkalmasabbakká tétettek, az ostromlást kormányozó Fr. Vezér, General *Sachet* minden rendelkezéseket megtett a' város erőszakos megtámadásra. Este, 7 órakor negy bombalgyá lövés sel arra jel adattatván, a' Karabélyosok és Voltigerek, az az, ugró katonák a' mellyfedező sánczokra felhágtek, az azokban lévő vízeket áttal ugráltak, és a' kettős nyílás felé rohantak, melyen az ellenség elbámulván, nem bátorkodott őket megakadályoztatni, és minekatánna a' városnak egyik kapuján abba bé rontottak, és az ellenséget hátrább nyomták volna, a' lakosok, kiváltképen az asszonyok és gyermekek a' városban igyekeztek menedékhelyet keresni, a' mellyből szüntelen tüzeltek a' városra. Egész éjjel szakadatlanúl, de nem keményen ostromlottsatt a' vár.

Ezen alkalmatossággal egy furtsa anekdota jutott eszembe. XIV. Lajos Frantzia Király uralkodása alatt, a' Spanyol Országi successio, az az örökség miatt támadt háborúban, Frantzia Országnak akkori nagy Hérósa Herczeg *Condé* semmi úton módon meg nem vehetvén Lerida városát kéntelen volt annak ostromlását félbe hagyni. Ez a' híres Fr. héros, egykor, a' midőn ama híres Fr. poétának, *Cornéliúsnak*, három Római testvér atyafiáknak és nagy vezéreknek a' Horatziúsnak vitéz hadi tetteikről készített munkája a' Párisi teatrumon eljádzotatott volna, abba meg jelenvén egy lozsiya mellett állott és fetsegő embert meg nem szenvedhetvén, a' strázsáknak megparantsolta, hogy fogják meg őtet, és vezessék ki a' teatromból. Ez alkalmatlan ember a' herczeg felé fordulván így szóllott: *Az én nevem, égymond, Lerida, és engemet meg fogni nem lehet, 's avval el tünt, mellyen a' nevezett herczeg elpirulván, parantsolatját vissza vonta.*

Svécia Ország.

A' Svécziái Koronaherczeg hirtelen történt halálának következendő környülállásos leírását lehet néhány külföldi hitelt érdemlő újság levelekben olvasni. Abban a' szempillantatban, mellyben a' Mörner huszár regementje attaquirozott (olly meg támadást mutatott, mint a' millyennel az ellenségre ütni szoktak) avval együtt sebesen ugyan, de nem egyenes futásban lovaglott a' korona Hertzeg; egynéhány Adjutánsai is követték. De mintegy 200 lépésre menvén előre, kalapja a' fejéről le esett, és mingyárt észre vették, hogy a' lovával nem bír. Ebben az állapotban még egy:

néhány száz lépésre lovagolván, a Koronaherczeg lováról hanyatt le esett. Néhány tisztok, nevezetesen *Holt* Generál Adjutánsa, a kit Norvégiából magával Svéczia Országba vitt vala, *Szare* Gróffal együtt abban a szempillantásban mellette ugratván úgy találták, hogy a KoronaHerczeg érzékenység nélkül, és magán kívül legyen, a ki még akkor ugyan pihogott, de igen lassan és gyengén. — A Királynak Udvari Orvosa *Dobter Rose* ugyan mindent elkövetett, a mit az ilyen kétséges kimenetelű történetekben az orvosok, és az orvosi tudományok régóta tölle kívántak, de semmit sem segíthetett rajta, és néhány szempillantat után e világból ki ment, ez a parva született, s nagy reménységű herceg. Ezekből a körülállásokból azt lehet itelni, hogy a megholt Korona Herczeg még a lován ulve fejszédelgésbe esett, különben elegendő ereje lett volna annak igazgatásáta, és mint gyakorlott jó lovas le nem esett volna pampájától.

A Kopenhágai 2-ik Juniusi ujság levelek következőképen írják le ezt a szerencsétlen történetet: „Hat órával annokatánna, hogy a Svécziái Korona Herczeg Május 28-ik napján kedves testvér bátyjától az Augustenburgi Herczegtől, a ki Ramlosaban nálla négy napig múlatott, megkeseredett szívvel és nedves szemekkel elbánszott volna, és ez a közönségesen szeretett és tisztelt Fejedelem, a kit Svéczia Ország jövenvendőbéli uralkodójának választott, a kit arra rendelni láttattak a kegyelmes egek, hogy azon sok szélveszek közzé helyhezietett Országának kórmányát böltsen igazgassa, többé nintsen. — Svéczia és Dánia Országok egyenlő módon gyá-

szollyák ennek halálát. Ez a' fejedelem volt az, a' ki mint korona örökös leg főbb kötelességének tartotta volna a' meg háborítatott északot atyafiságos módon letsendesíteni, a' ki a' hitetlen és öszve szorítatott politika sugallásaira soha sem ügyelt volna, Svéczia reménységének bimbozó virágát az irigy és komor szerentse egyszeribe semmivé tette s. a. t.

A' 25-ik Májusi Gothenburgi levelek azt tartják, hogy az oda való kikötő helyet szementartó Anglus hajóseregnek fő kórmányozója, Admiral *Saumarez* paransolatott vett volna az eránt, hogy valamint azoknak az Országoknak hajóikat, a' mellyeknek kikötőhelyeikből az Anglus hajók kizárattak, ki vévén az északi Amerikai szabad Státusokhoz tartozókat, úgy a' Svékus hajokat is foglaltassa el, ha azoknak Angliától semmi szabadtság levelek nem leszen.

Warschauer Hercezség.

Generálfeldmarsal Hertzeg *Czartorinsky Adám* a' múlt Május 23-ik napján Puláwiból a' Warschauban lévő Szakszóniai Királynak 's Kir. Familiának udvarlásokra ment, és igen kegyelmesen vétetett. Ez a' nevezetes Lengyel Hertzeg, a' ki a' Jagellói familiából való Lengyel Királyoktól származott, és a' Szakszoniai Kir. Házzal is atyafiságos, Lengyel Országának végképpen való felosztásától fogva, most jelent meg közönséges helyen leg először, minekutánna 14 esztendőig tsendes magánosságban élt volna. Mint Austriai Csász. Generál Feldmarsalnak, betsületből való strázsa állott palotája előtt.

Új Gallitziának abban a' részében, melly az

utolsó Bécsi békeség ereje szerint, a' Warschauer Hercegségnek vissza adatott, tíz millió frankot érő jószágok rendeltettek a' Francia Generálisoknak számokra. — Egy hallatúl, hogy a' nevezett Czartorysky Hertzeg a' Warschauer Hercegségnek Vice-Királyává forma tétetelm, a'li a' Kir. Udvarnál mindenkor polgari forma ruhában szokott ugyan meg jelenni, de a' Lengyel Országi vitézi rendeknek, és az arany gyapjú vitézi rendnek tiszteivel felékesítve.

A' Státus közönséges és rendkívül való szakségeinek lehetőképben leendő kielégítésére egy millió forintot adott a' Szászoni Király Lengyel Országi jövedelméből, mellyeket mindazáltal a' mikor a' Király kivánni fogja, vissza kell térteni. — A' Warschauer Minisztérium vonatkozólagban foglalatoskodik, hogy azon Hercegségnek finantziáját, melly a' tettes háború miatt nagyon kiürült, jobb állapotba helyeztetheve, de az elrettel való kereskedésnek megsökkenése, melly Lengyel Ország gazdagságának egyetlen egy, és legfőbb ágazatja, nagyon akadályoztatva a' műhelyeknek iparkodásokat, semmi alkalmatosságok nem lévén a' lakosoknak arra, hogy terméceiket más nemzeteknek el adhassák. — Hertzeg *Peniotowsky* egész Generál Stábjával együtt látogatására ment a' múlt Május 24-iken Hertzeg Czartoryskinak. — Ez a' Hertzeg, azon 100 granatrosból álló betsülletből való őrizetet, mellyet nékie adni akartak, el nem fogadta, meg elégedvén azzal az őrizettel, melly őtet mint Generált illeti. Ennek a' fő embernek Pulawy kedves lakóhelyébe való vissza menetele, mellyet Visztol

Athénasnak neveznek a' Lengyelek, még most tudva nintsen.

Olasz Ország.

Nápolyból, Május 24-ik napján. Mostanában egy olly Kir. végzés tétetett Országunkban közönségessé, melly szerint senkinek sem lehet közönséges hivatalt, pensiót, avagy ősi örökséget nyerni, hanem ha meg nem bizonyíthattya, hogy ő a' katona Conscriptioról kiadatott törvényeknek eleget tett. — A' mi Fels. Királyunk Kalábriában való útjában, mindenütt rendkívül való örömmel és szivességgel vétetett, ellenben Eő Kir. Felsége is sok próbait adta alattavalóihoz való kegyelmességének, a' mennyiben azokban a' városokban, a' mellyeken által utazott, nagy summa pénzt osztatott ki a' szükölködő szegények közt. — Az Eő Felségével együtt Kalábriában ment Generál Stáb igen számos, és mivel a' Királyi Ministerek közzül is sokan követték Eő Felségét, abból azt lehet itilni, hogy Eő Felsége ottan hosszasan fog múlatni. Kalabriának néhány városiban katona ispotalyok állittatnak fel. — A' requisitióba vétetett nagyobb és kisebb hajoknak kikészítetésekre, a' tenger partjának mentében számos hajos legények állittatnak ki. — Nápoly Ország számára 10 vagy 12 ezer emberből álló tartalék sereg gyüll őszve.

A' későbbi Nápolyi tudósítások szerint, a' múlt Május hólnap 18-ikán, Kalabriának *Castro-villati* városában maga testörző seregével együtt néhány mas truppokat is meg mustrált, a' hol azon napot megelőzött este nagy örömmel fogadták Eő Felségét a' lakosok. — Az Amalfi vá-

rosának lakosi 57 hajót állítottak ki a Szicília Ország ellen való expeditiona, mellyeket 400 emberrel raktak meg. — Méltó megjegyezni, hogy ebben a városban találták fel egy *Limnæus* nevű tudós ember 1302-ik esztendőben, a' Marinusnak, az úgy nevezett tengeri kompasznak földtengelyét mutató erejét, melly azon idopont ol fogta, az esmérőden tengeren járó hajóknak mindenkor hív kalauza vólt. — *Lo Marzio* Ez, osztályos Generális Nápoly városán által nagy szerénnyel a' Királyhoz utazott Kalabriába. — A' Honthaus Oldenburgi Hertzog *I. Sinfors* Orosz Császárnak kedves sógora, két tudós ember társaságában Nápolyba ment, olly feltétellel, hogy a' Nápoly Országi vulkanusra, a' Vezuviusra fel menesszon, és az annak moslékától hajdan, *Titus* Császár uralkodása alatt beborított három városokat *Herkulanumot* és *Pompéit* meg személtse, a' hol ezen a' nyáron királyi költségen sok ritkaságok fognak ki ásattatni. — Szicília Országban Anglus Generál, az ott lévő hadi seregeknek fő kormányozója, a' ki a' föld népet is legyverbe öltöztetni igyekezik — Palermónak a' Szicíliai Király lakó városának kikötő helyében mindenkor egynéhány hadakozó hajók tartatnak keszen.

Az Olasz Országi törvényes dolgokra ügyelő Minister *Gr. Luosi*, olly jelentést tett a' Vice Királynak, hogy abban az Országban lévő békességet eszközölő 383 Birák előtt 207005 perek fordultak meg, mellyek közzül 190900 békességesen elintéződött, a' többi intézetlen maradt. Ebből nyilván ki tettik, melly nagy haszna legyen a' békességet eszközölő hivataloknak, mellyek Frantzia, Anglia, és némely más országok-

nak példa adására, Olaszországban is fel állítottak. A' békességet eszközölő bírák mindenkör jámbor, egyenes szivü és fedhetetlen életü férfiak közül választatnak, a' kik az egymással perlekedőket, bölts előadások, 's helyes javaslások által igyekeznek öszve békéltetni, és a' költséges törvénykezéstől el vonni. — Hogyha a' perlekedők a' békességet szerző bíráknak tanácsokat bé nem veszik, szabadságokban áll pereket törvényes úton és módon folytatni.

Török Ország.

Ritka esztendő múlik el, mellyben a' Török Császári rezidentziában, vagy ennek valamelyik külső városában tüztámadás ne esne, mellynek kiváltképpen való oka az oda való építés módja, és az is, hogy többire fából vannak a' házak építve, és tűzoltó eszközeik is nintsenek olly alkalmasak, mint más Európai fő városokban, melly miatt, ha tűz támad, több száz, sőt ezer ház is meg ég. A' tűznek meg óltására egyéb eszközök nintsen, hanem hogy egész sorházakat le rontanak. — Mi okból támadt légyen ez az utolsó tűz senki sem tudhattya bizonyosan megmondani; sokan úgy gondolkodnak, hogy a' békéltelen Jantsárok okozták volna azt, de meg nem lehet mutatni. — Ezek a' feslett erköltsü és fenyték nélkül szükölködő muzulmannok, néhány időtől fogva sok mindenféle törvényteleniséget vittek végbe, elannyira, hogy senki sem lehetett bátorságban, 's végtére minden lakosok feltámadtak ellenek. — Azt az alkalmatosságot használván a' Kormányzék, őket, tudniillik a' Jan-

tsárokattlegyverektől meg fosztatta, sokakat közzüllök meg fojtatott, és közönséges engedélyt adott arra, hogy mindenkét, a' ki valamely törvénytelenéért mivel, a' adós megöthesse. — A' Pérai itoldtató táz alatt mindenben viedték magokat a' Jantsárok, ámbor tartották légyen it töllok a' lakosok. — A' háborúra és békeségre nézve bizonytalanságban van az oda való Publikum. — Még eddig semmi olly dolog nem történt a' Duna mellett, mely valamely nagyvívűséget érdemelhetne; a' békeségről támadt hiány nek telyes hitelt adni nem lehet, mivel ha ma repdesni kezd, hólnap ismét elenyészik. (Légy Bétsben azt hírlétek a' Görög lakosok, hogy ottan az Orosz és Török Armádia lozt, az és söbbnek hasznára, igen véres táta evett volna (Elbírásztja Genárdó)versity Library Cluj

Azon szörnyű tűzben, mely Konstantinápolynak *Pera* nevezeti külső városában, a' múlt Aprilis 12-ik napján támadt vala, 2500 ház égett meg, és az az által okoztatott kár ezynéhány milliion piasterre tétetődik. — A' Konstantinápolyi kilötöhelyben 10 Török Linea hajó van készen, melyek közt két három emeletű hajó, és 3 fregatok vannak. — A' Török Nagy Vezir armádiajához sok hadi nép ment Aszából. — Az Albániai, Mórcái, Macedóniai, Ruméliai és más tartományokbéli helytartó Basibyak parantsolat küldetett az erant, hogy új hadi népet állítsanak ki, 's minden órában kézzen tartóik az el marsirozásta, mivel ez időn egész erővel fog a' Fényes Porta az Oroszok és Serbsek ellen hadakozni.